No. 72. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DONDERDAG 15 JUNIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, gelet op Z. M. besluit van den 1 Augustus 1831 n°. 72, waarbij is bepaald, dat de dankdag of Godsdienstige viering der overwinning van Waterloo, voortaan altijd op den derden Zondag der maand Junij zal plaats hebben, en willende de plegtige viering van dien dag alsnu invallende op Zondag den 18 Junij aanstaande, helpen bevorderen en verzekeren;

Herinneren bij deze allen en een iegelijk, aan de bepalingen der Wet van den 1 Maart 1815 (*Staatsblad* n°. 21) omtrent de viering der Zondagen, tevens ten einde op de daarbij vermelde, strafbepalingen te attenderen.

Breda, den 14 Junij 1843.

De ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, gelet op het besluit van Z. Exc. den Heere Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Braband, van den 30 Januarij 1843, A. n°. 1, (*Prov. Blad* n°. 24).

Brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat volgens bekomen berigt van de Districts-commissie, van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, gevestigd binnen deze stad, de gewone Jaarlijksche collecte voor dat fonds zal plaats hebben, op Maandag den 19 Junij aanstaande, met uitnoodiging op een iegelijk om daarin, naar vermogen mildelijk bij te dragen, alzoo deze heilzame instelling eene ruime deelneming allezins behoeft, ten einde alle de deelgeregtigden, zoo wel van het primitive fonds als die uit den strijd met Belgie en nog zoo velen, die daarop reikhalzend uitzien, te kunnen ondersteunen, hetgeen anderzins bij de noodzakelijkheid tot herhaalde verkoopen van het kapitaal dier beide fondsen en het verminderen daardoor van lieverlede der inkomsten, meer en meer bezwaarlijk worden moet.

En durven Burgemeester en Wethouders dan ook vertrouwen, dat bij deze, even als bij zoo vele andere gelegenheden, van de milddadigheid der Ingezetenen zal mogen blijken.

Breda, den 14 Junij 1843.

De ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Junij.

Sedert eenige dagen brengt de heer *Thiers* drukke bezoeken aan den president van den ministerraad, maarschalk *Soult*, doch zonder dat zulks op de politiek betrekking heeft. Genoemde schrijver is namelijk met zijne voortzetting der *Geschiedenis van het Keizerrijk* tot aan de veldtogten in Spanje genaderd, aan welke de Maarschalk, van 1808 tot 1811, een zoo gewigtig deel heeft genomen, en wil dus het verslag dier militaire gebeurtenissen uit den mond van dien grijzen veldoverste zelven vernemen, die hiermede zoo zeer gevleid zou zijn, dat alle verwijdering tusschen deze beide Staatslieden daardoor is verdwenen.

— Het *Journal des Débats* deelt de volgende berigten nopens den loop van zaken in Spanje mede:

» De te Malaga en Grenada tegen het ministerie *Becerra-Mendizabal* uitgebarsten vijandelijke demonstratien, schijnen, zonder een bepaald karakter aan te nemen, zich nogtans steeds uit te breiden. Nergens heeft er nog eene worsteling of ernstig gevecht plaats gehad, maar de partijen staan tegenover elkander. Het gouvernement heeft zich tot dusver tot eene voorzigtige defensieve houding bepaald en schijnt te aarzelen om beslissende maatregelen te nemen. Het leger is nog niet werkdadig tusschen beiden gekomen; maar op verscheidene plaatsen hebben de troepen geweigerd tegen het volk te handelen, en in eenige andere hebben zij zich met de volksbeweging verstaan. Zoodanig is de algemeene geest van gisting die zich in Spanje geopenbaard heeft, en waarvan men nog moeijelijk het gewigt en de gevolgen kan beoordeelen.

»De heden ontvangen tijdingen uit Madrid en Katalonie zijn van den 5den en 6den:

»De opstand te Granada en Malaga en de gebeurtenissen van Katalonie hebben te Madrid grooten indruk gemaakt. De coalitie, wier chefs in de hoofdstad zijn, heeft een centraal comité gevormd om de verkiezingen te leiden. Dit comité bestaat uit de heeren *Olozaga*, *Isturitz*, *Cortina*, *Lopez*, *Riva Herrera* en *Santillan*; de beide laatstgenoemden behooren tot de gematigde partij. *Riva Herrera* was minister van binnenlandsche zaken in 1835 onder het ministerie *Toreno*; *Santillon* maakte deel uit van het ministerie *Perez de Castro* en bevond zich in 1840 te Barcelona met de koningin *Christina*. Alzoo vertegenwoordigen in dit comite drie leden de gematigde partij en drie leden de partij der beweging. De tijdingen van Malaga, Grenada en Almeria gaan tot den 31sten Mei. De junta's die zich in die plaatsen georganiseerd hebben bleven er de beweging besturen, welke zich uitstrekte tot Estepona, eene kleine stad tusschen Malaga en Gibraltar. Eene poging tot opstand te Cadix op den 1sten Junij is van geen belang geweest en heeft ook geene gevolgen gehad.

»Te Barcelona neemt de opgewondenheid steeds toe. Den 5den kwam *Zurbano* weder binnen de stad om zijne aldaar achtergelatene goederen mede te nemen; weldra werd hij op de Rambla, de boulevard der binnenstad die tot wandelplaats strekt, door het volk omgeven. Genoodzaakt van zijnent terug te keeren, heeft hij van zijn balcon het volk met gebaren bedreigd, welke door hetzelve met scheldwoorden beantwoord werden. De kapitein-generaal hem troepen ter hulp gezonden hebbende, is hij te paard uitgereden, begeleid door vier kompagnien en 50 chasseurs, overal met het geroep: *Meure Espartero! Meure Zurbano!* begroet. Hij heeft de troepen bevolen te chargeren, maar de soldaten gehoorzaamden niet; toen is hij alleen op de menigte toegereden regts en links sabelhouwen toebrengende; drie gendarmen neven hem hebben hunne geweren in de lucht gelost. Zijne goederen, van een rijtuig gehaald, zijn in zee geworpen. *Zurbano* heeft zijn behoud slechts te danken gehad aan zijne overhaaste vlugt uit Barcelona, om zich bij zijne brigade te voegen die in den omtrek van de stad is gekantonneerd. De kapitein-generaal heeft terstond de posten in de stad doen verdubbelen, de troepen in de kasernen geconsigneerd en bevolen de martiale wet af te kondigen. De keur-kompagnien van al de regimenten met een piket kavallerie hebben bevel bekomen zich naar de Rambla te begeven om de massa volks van daar te verdrijven, maar op het oogenblik dat de plaatselijke kommandant eene publicatie wilde voorlezen, hebben verscheiden alcades, vergezeld van aanzienlijke ingezetenen der stad, hem toegewenkt te wachten. Op hetzelfde oogenblik omgaf de menigte van alle kanten de troepen, onder het roepen van *leve de Koningin! leve het leger! geen martiale wet! geen staat van beleg!* Terzelfder tijd heeft zich eene deputatie naar den kapitein-generaal begeven, om van hem de intrekking van zijn bevel te vragen. Na een half uur tijdsverloop, gedurende hetwelk de bevolking zich met de soldaten vermengde en met hen verbroederde, steeds onder het geroep van *leve het leger!* bragt de deputatie de intrekking van het bevel aan. Met de levendigste toejuiching werd zulks door de bevolking vernomen en de troepen keerden vreedzaam naar hunne kasernen terug. Dit eerste behaalde voordeel stoutte het volk; eene talrijke menigte begaf zich nu in den avond van den 5den naar het plein der municipaliteit, met groot geschreeuw de benoeming eener junta en de toetreding tot het *pronunciamento* van Reuss vorderende. Eene in de straten verspreide proclamatie had aan het hoofd: *Vrede, eendragt, vrijheid, onafhankelijkheid! constitutie van* 1837! *Isabella II!* met de lijst van een comité van dertien leden en vijf plaatsvervangers, belast om zich met de autoriteiten te verstaan. De kapitein-generaal heeft geantwoord, dat zoo

lang de bevolking geene vijandelijke houding tegen de troepen aannam en zich niet verzette tegen het gevestigd gouvernement, de troepen niet tegen haar zouden handelen. Dit antwoord heeft het volk met voldaan, 't welk zich uiterst opgewonden betoonde. De nieuwe junta heeft daarop, met bewilliging van den kapitein-generaal, om een conflict tusschen het volk en de troepen te vermijden, het besluit genomen om de stad te verlaten en zich gevestigd te Sabadell, op drie uren afstands van Barcelona, waar zij zich verklaard heeft te zijn *voorloopige opper-junta.*

»De brigadier *Castro*, een der hoofd-officieren van het het leger, 't welk veel vertrouwen in hem stelt, heeft zich bij de junta aangesloten, na eerst geweigerd te hebben er deel van uit te maken. De provinciale deputatie, insgelijks door de junta uitgenoodigd om zich met haar te vereenigen, heeft naar men zegt bewilligd om zich bij haar te voegen, met hare kas, bevattende eene som van 2,500,000 fr.

»De berigten uit Tarragona gaan tot den 4den. Tot dien dag toe heeft deze stad geweigerd zich bij de te Reuss begonnen beweging te voegen. De gouverneur der plaats, generaal *Osorio*, is, na de nationale militie te hebben ontwapend, met 3000 man infanterie, 200 paarden en 4 stukken geschut op Reuss getrokken. Hij had *Prim* tot de overgave opgeëischt, maar het eenig antwoord van dezen heeft in eene uitnoodiging bestaan van gemeene zaak met hem te maken. De generaal *Osorio* heeft niet raadzaam geacht hem aan te vallen, en is, uit vrees dat Tarragona het voorbeeld van Reuss mogt volgen, in allerijl naar de stad teruggetrokken, waar hij een bevel uitgevaardigd heeft, het verbod houdende van alle vereeniging op straat van meer dan vijf personen bij dag, en drie des nachts. Eene groote gisting heerscht intusschen te Tarragona; de nadering der insurgenten, wier voorposten zich reeds in den stads-omtrek vertoonen, heeft den gouverneur genoodzaakt de stadsmuren met troepen te bezetten; de kanonniers staan bij de stukken met brandende lonten.

»Het gerucht loopt dat *Rosett*, een der luitenants van *Prim*, zich van Tortosa meester gemaakt heeft, en dat Gerona en Figueras gereed staan om met hun *pronunciamento* voor den dag te komen. Deze tijdingen verdienen evenwel bevestiging."

— Ter beurze van heden (12 Junij) waren genoteerd: 5 pCt. 121,10; 3 pCt. 80; Nap. r. 106, Spanje 28¼; Rom. L. 105½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Junij.

In de zitting van den landdag der Rijnprovincie, van den 31 Mei, is door een der leden onder anderen een voorstel gedaan, tot opheffing van de censuur en ter erlanging van eene wet op de drukpers, door de Pruissische regering, onder medewerking der Standen, te ontwerpen. Dit voorstel is naar de daartoe benoemde commissie verwezen en daarvan de druk bevolen.

Van de Poolsche grenzen meldt men onder dagteekening van 30 Mei:

"Te Warschau is uit St. Petersburg de tijding ontvangen, dat de Keizer stellig nog in dezen zomer de Poolsche hoofdstad zal bezoeken. Z. M. is voornemens verscheiden weken in Polen te verblijven, waaruit men opmaakt, dat alsdan gelijktijdig de ontworpen hervormingen in het binnenlandsch beheer zullen worden ingevoerd. Overal wordt de wensch geuit, dat de Keizer zich nog langer in het koningrijk mogt vertoeven, ten einde met eigen oogen den gang des bestuurs gade te slaan, daar het vertrouwen op de ambtenaren over het geheel gering is. Intusschen is ontegenzeggelijk onder het bestuur van Vorst *Paskewitsch* in de laatste jaren veel verbeterd, hetgeen vooral door den Poolschen adel dankbaar erkend wordt; er blijft echter nog veel te doen over, waaraan de behoefte zich dringend doet gevoelen, en hetgeen zonder de persoonlijke tegenwoordigheid des Keizers niet wel ten uitvoer zal kunnen gebragt worden."

— Naar men verneemt, zullen binnen kort afgevaardigden van de voornaamste Staten van het Duitsche tolverbond in Berlijn bijeenkomen, om te beraadslagen over den finantiëlen toestand van dat tolverbond. Tevens zou er bij die gelegenheid beraadslaagd worden over de door onderscheidene regeringen gedane voorstellen, tot opbeuring van sommige takken van nijverheid, en over commerciële verhandelingen met vreemde mogendheden.

— Den 7den dezer heeft te Dresden de plegtige onthlooting plaats gehad van het standbeeld, opgerigt ter eere van koning *Frederik August*. Het was juist dien dag 28 jaren geleden, dat die koning zijn intogt had gedaan in het hem door den Weener vrede teruggegeven rijk. HH. MM. hebben de plegtigheid der onthlooting bijgewoond, welke onder het gebulder van het geschut, het aanheffen der muzijk en het gejuich der menigte heeft plaats gehad.

— De tijdingen uit Konstantinopel loopen tot den 24sten Mei. Dezelve melden, dat de baron *von Eieven* zijn afscheidsgehoor bij den Sultan heeft gehad, en onverwijld naar Petersburg zou vertrekken. — De voormalige gouverneur van Belgrado, *Kiamil*-Pacha, was te Konstantinopel aangekomen.

— Volgens bijzondere berigten uit Alexandrie, wordt er op nieuw gedacht aan de vereeniging der Roode met de Middellandsche zee, door middel van een kanaal, hetwelk de landengte van Suez zal doorsnijden.

ENGELAND.

LONDEN, den 11den Junij.

Van goederhand wordt verzekerd, dat de hertog *Augustus* van Saksen-Coburg, en diens jeugdige gemalin, de Fransche Prinses *Clementine*, na het eindigen van hun verblijf te Lissabon in het begin van Julij herwaarts zullen komen, om het hof te bezoeken.

— In beide Huizen van het Parlement heeft gisteren avond de voorlezing plaats gevonden van eenen eigenhandigen brief van lord *Ellenborough*, den Britschen gouverneur-generaal over Indien, in welken voornoemde lord aan de gezamenlijke leden dier huizen deszelfs groot genoegen te kennen geeft over het dankadres, hetwelk onlangs van wege hunne lordschappen en leden der gemeenten aan het gezamenlijke britsche leger in Indie, en aan hem in persoon, betreffende de vroegere wapenfeiten in Affganistan, gerigt is.

In het huis der lords is dien avond nogmaals door den markies *van Glanricarde* de tegenwoordige onrustige toestand van Ierland ter sprake gebragt, en heeft de hertog *van Wellington* andermaal nadrukkelijk te verstaan gegeven, dat de lord-kanselier van Ierland in het bedanken van eenige leden der vredes-commissie in dat land, uit hoofde van het bijwonen van bijeenkomsten ter herroeping der Unie, slechts in overeenstemming met zijnen pligt gehandeld heeft.

Aanstaanden Dingsdag avond zal, blijkens voorloopige kennisgeving, door mr. *Hume* in het huis der gemeenten op nieuw beproefd worden, om, met de goedkeuring van het meerendeel van deszelfs leden, het langer uitkeeren uit 's Rijks middelen van eene jaarwedde van 21,000 p. st. aan Z. K. H. *Ernst*, hertog van Cumberland, thans koning van Hanover, te doen ophouden.

— Het blijkt thans nader, dat, op last van Hr. Ms. gouvernement, dezer laatste dagen niet slechts het linieschip *Malabar*, voerende 72 stukken geschut, maar nog een vijftal kleinere oorlogsschepen, benevens drie oorlogsstoombooten, naar de kusten van Cork, in Ierland, vertrokken zijn.

— *Samuel Mayer*, de beambte die van Glouceter herwaarts gevoerd is, wegens het zenden van een brief aan den minister *Graham*, waarin hij aanbood zijn leven te wagen om den heer *O'Connell* om te brengen, heeft heden, aan het bureau van binnenlandsche zaken, in tegenwoordigheid van genoemden Minister, een verhoor ondergaan, waarin hij erkend heeft dezen brief, onder de opgewonden gesprekken na een maaltijd, waar de wijn wat rijkelijk gebruikt was, geschreven, en dien, bij vergissing, in plaats van een aan zijne moeder gerigten, in de bus van het postkantoor geworpen te hebben. Daar het hem weldra gelukte de drie vereischte borgen te vinden, is hij onverwijld op vrije voeten gesteld.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 92⅞; dito gered. 93⅝; Ned. 2½ pCt. 54⅝; Spanje 20½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den Junij.

Te Antwerpen is de heer *Smits*, onlangs benoemd tot gouverneur van Luxemburg, en voor wien dien ten gevolge een nieuw lid in de kamer der vertegenwoordigers moest benoemd worden, met 654 stemmen van de 1080 weder ingekozen geworden.

— Hetzelve zullen de verkiezingen plaats hebben, waarop aller oogen gevestigd zijn. Van weerskanten wordt eene regt buitensporige taal gevoerd, en de liberale oppositie-partij is daarbij geenszins de meest achterlijke. Haar beklag over wanorde in de geldmiddelen, verkwisting, willekeur, onkunde, gunstbejag, beursspel, bedriegerij, onzedelijkheid, zelfs bij de hoogste magten van den Staat, gaat alles, wat daarvan voor 1830 werd verkondigd, te boven.

Het aantal personen, welke ƒ1000 in de belasting betalen, en dus leden van den Senaat kunnen zijn, is alleen in Braband aangegroeid en tot 105 gekommen. In Oostvlaanderen is dit getal tot 83 verminderd.

— Binnen weinige dagen zal de spoorweg tusschen Luik en Chaudfontaine worden opengesteld, en tegen de helft van Julij de dienst geregeld tusschen Luik en Verviers in werking komen; tusschen Charleroi en Namen hoopt men dat de weg op het laatst van Julij zal gereed zijn, en van Verviers tot Aken in den loop van October.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Junij.

Gelijk zulks van ouds her plaats vond, zag men ook voorleden Donderdag, bij gelegenheid der Bredasche Kermis, de Heeren Notarissen van het Arrondissement, vergaderd in het Logement *L'Hôtel de Flandre*, alhier.

Hoezeer bij de invoering van de Wet op het Notaris-Ambt van 9 Julij 1842, de Kamers van Notarissen werden afgeschaft, en alzoo ook het jaarlijksch feestmaal scheen te zullen wegvallen, gevoelden, al de Heeren Notarissen de behoefte om den regt broederlijken band, welke tot nog toe onder hen bestaan had, te onderhouden,

en daarom werd er met algemeene stemmen besloten, jaarlijks met den feestmaaltijd te blijven voortgaan.

Talrijk was de opkomst der Heeren Leden; gulle vriendschap zat bij den maaltijd voor. — Menig gerezen klein misverstand, hetwelk zoo vaak tot groote tweedragt aanleiding kon geven, werd door deze zamenkomst uit den weg geruimd en overtuigde een ieder van het nut en de doelmatigheid van deze bijeenkomst, welke ook door de Heeren President, Officier van Justitie en Griffier der Arrondissements-Regtbank werd bijgewoond, zijnde de mede genoodigde Heeren Inspecteur der Registratie en Bewaarder der Hypotheken belet te verschijnen.

Nadat een toast aan Zijne Majesteit den Koning en aan het Koninklijke Huis was gebragt, werd er menige onderlinge vriendschapsdronk gedronken, welke getuigde van de goede harmonie, die tusschen de Notarissen in het Arrondissement Breda heerschende is.

Zeer voldaan keerde een ieder ter gepaster ure naar zijne haardstede terug.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn bijeengeroepen tegen Zaturdag aanstaande, den 17den dezer, om te vergaderen des namiddags ten twee ure.

— Sedert Maandag wordt te 's Hage vrij algemeen verzekerd, dat Zijne Exc. de Minister van Finantien zijn ontslag uit die betrekking aan Z. M. heeft verzocht, doch dien post tot na de behandeling der aanhangige voordragt van wet betrekkelijk de schatkistbiljetten zal blijven waarnemen. Wie in dit geval de opvolger van den heer *Rochussen* wezen zou is nog geheel onzeker, ofschoon reeds onderscheiden personen als zoodanige genoemd worden. Onder de geruchten dienaangaande behoort, dat de heer *van Hall*, de tegenwoordige minister van justitie, de portefeuille van finantien bekomen zou, en dat den heer *Rochussen* de ambassade te Brussel zou worden opgedragen.

— De Raad van Ministers heeft in de laatste dagen drukke en zeer langdurige conferentien gehouden.

— De *Staats-Courant* behelst een Koninklijk besluit van den 31 Mei, houdende bepaling, dat de daarbij bedoelde thans in Limburg geldende wetten en verordeningen alsnog voorloopig in stand zullen worden gehouden.

— Volgens berigten uit Stuttgardt, hadden HH. KK. HH. de Prins en Prinses *van Oranje*, den 5 dezer de terugreis van daar weder aangenomen, terwijl de jonge Erfprins eenige dagen later volgen zou.

— In het *Dagblad van 's Gravenhage* leest men het volgende:

» Eergisteren heeft het Groot Oosten der Vrijmetselarij in de Nederlanden deszelfs jaarlijksche algemeene vergadering in het locaal *Diligentia* alhier gehouden. De deputatien der verschillende werkplaatsen alhier te lande hebben de vergadering bijgewoond, welke is gepresideerd door den Grootmeester-Nationaal, Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden. De werkzaamheden zijn besloten met een broederlijk banquet, in den *Nieuwen Doelen*, waarbij Z. K. H. mede tegenwoordig is geweest.

» Heden is de geheele teregtzitting van het geregtshof gewijd geweest aan het verhoor van den beschuldigde *van Stenis*. Deze is steeds blijven volhouden, dat hij niet schuldig was aan de misdaad waarvan hij wordt betigt, en dat hij nopens al de omstandigheden, waaromtrent de voorzitter hem heeft ondervraagd, zich niets herinnerde. Morgen zal met de pleidooijen een aanvang worden gemaakt."

— Men schrijft uit 's Bosch, dat de Arr.-Regtb. aldaar, op den 28 April ll., haar vonnis, in de zoo veel gerucht gemaakt hebbende zaak van den schutter *van Ravesteijn* tegen den luitenant-adjudant *Heijmans*, heeft geveld. Men zal zich herinneren, dat de schutter *van Ravesteijn*, op de paradeplaats, na den afloop der exercitien, niettegenstaande zijne regtmatige aanmerkingen, op bevel van den luitenant-adjudant der schutterij, was in arrest genomen, en gevankelijk naar het huis van arrest door de openbare straten geleid. Hij had den luitenant te dier zake in regten vervolgd, en deze had den kommanderenden officier in waarborg opgeroepen. Nadat de Regtbank onderscheidene getuigen, welke de schutter gedagvaardigd had, verhoord, en de middelen tot ad- en destructie der vorderingen door Mr. *J. F. Nassen* voor den schutter, Mr. *van den Bosch de Willebois* voor den luitenant-adjudant en Mr. *Kieits* voor den kommanderenden officier had overwogen, heeft dezelve de handeling van den adjudant onregtmatig verklaard, denzelven bij lijfsdwang veroordeeld in eene schadeloosstelling van *f* 200, aan denzelven zijnen eisch in vrijwaring als onbewezen ontzegd, en denzelven in alle kosten van het geding verwezen.

— Uit 's Bosch schrijft men dat aan de aldaar nieuw gebouwde St. Pieterskerk, die men nog in dit jaar wenscht voltooid te zien, een uitmuntend orgel, door een deftig en aanzienlijk parochiaan is ten geschenke gegeven. Dit overheerlijk stuk, waaraan geen kosten mogen gespaard worden, wordt op ten minste *f* 20,000 berekend, en zal bestaan uit een 16 voets werk met drie klavieren en vrij pedaal van twee octaven. De heer *Smits*, orgelmaker op den Reek bij Grave, is met de zamenstelling belast.

— Van den Helder schrijft men van den 10 Junij; » Op heden is van hier naar Vlissingen vertrokken Z. M. stoomschip *Curaçao*, kommandant luit. ter zee 1. kl. *Hinlopen*, tot het overbrengen van den Etat Major en de verdere bemanning naar het nieuw gebouwde stoomschip de *Cycloop*, welke bodem te Vlissingen dezer dagen van stapel zal loopen, en daarna in dienst zal worden gesteld, onder bevel van den luit. ter zee 1. kl. *A. A. Bolken*.

» Den 20 Junij zullen van hier zeilen Z. M. fregatten de *Sambre* en de *Jason*, de korvet de *Castor* en de brik de *Pijl*, om zich te Vlissingen te vereenigen met de overige oorlogsschepen aldaar. Naar men verneemt, zal op den 1. Julij het eskader van Vlissingen uitzeilen. Hetzelve zal bestaan uit de volgende oorlogsschepen:

Z. M. fregat *de Rhijn*, komdt. kapt. ter zee Z. K. H. Prins *Hendrik*;
» » *de Sambre*, kapt. ter zee *Kist*;
» » *de Jason*, kapt. ter zee *v. d. Plaat*;
» korvet *de Castor*, kapt. luit. *Sohngen*;
» » *de Boreas*, » » *Jollij*;
» brik *de Lynx*, » » Baron *Rengers*;
» » *de Pijl*, » » Graaf *van Limburg Stirum*;
» » *de Haaij*, luit. ter zee 1. kl. *Voet*;
» stoomschip *Bromo*, luit. ter zee 1. kl. *Smit van de Broeke*.

» Naar men verneemt, zal dit eskader een kruistogt naar het Noorden ondernemen en alsdan denkelijk ook IJsland aandoen.

» Op heden den 10. dezer is alhier binnengekomen kapt. *E. M. C. Baak*, voerende het schip *Elmina*, van de kust van Guinea."

— In de *Rotterdamsche Courant* leest men het volgende:

» Men ziet heden een aanvang maken met het plaatsen van eene afschutting aan de Beursbrug alhier, tot het beleggen, naar vernomen wordt, van de geheele oppervlakte dier brug met asphalt, ter voorkoming der doorwatering, aan welke de gewelven daarvan onderhevig zijn. Deze dekking zal plaats hebben met asphalt uit de mijnen van Bastennes, en geschieden onder directie van onzen landgenoot, den heer *Bidos*, agent der fransche nijverheid, wien het bereids gelukt is op deze wijze een kelder aan het Westnieuwland volkomen waterdigt te maken, terwijl hij tegenwoordig ook bezig is met een plat dak, aan de Stads-Herberg nabij het Posteveer, ter grootte van circa 100 nederlandsche ellen, met deze compositie te bedekken."

— Men meldt uit Delft, dat zich, voor den aanstaanden cursus der Koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs, enz., een aanzienlijk getal jongelieden aanmeldt bij de commissie van onderzoek, welke zich sedert den 1 dezer met het examineren derzelve bezig houdt. Er is opgemerkt, dat die examina voordeeliger uitkomsten opleveren dan zulks in het vorige jaar bij velen het geval is geweest. Onder de kandidaten merkt men op den oudsten der twee Ashantijsche Prinsen, die buitengewone bewijzen van vatbaarheid en grondige kennis van zaken geven. — Naar men verneemt, zal men zich voor den nieuwen cursus tot het laatst van Augustus kunnen aanmelden, zoodat de jongelieden zich nog 2½ maand kunnen oefenen, tot verkrijging der vereischte kundigheden, om een voldoend examen af te leggen.

— Men meldt uit Leiden: « Vrijdag morgen ll. is er brand ontstaan in het dorp Voorhout, ruim een uur van deze stad gelegen, en zijn daarbij de scheepsmakerij en 4 huisjes aan dezelve belendende, in de asch gelegd. Daar er geen brandspuit op het dorp zelve aanwezig is, zijn die aangebragt moeten worden van de dorpen Sassenheim en Noordwijk, welk vertoef heeft verhinderd om den brand spoedig meester te worden. De oorzaak van deszelfs ontstaan is ons onbekend.»

— Uit Vlissingen schrijft men:

» Wij vernemen, dat het portret van wijlen Z. Exc. den luitenant-admiraal *Gobius*, weinige dagen vóór den dood van dien waardigen grijsaard, door den verdienstelijken kunstschilder *J. Richter* voltooid, niet alleen door de treffendste gelijkenis uitmunt, maar ook door coloriet en ordonnantie, de bewondering van een ieder, die in de gelegenheid is geweest dat meesterstuk te beschouwen, tot zich trekt; het geheel is voortreffelijk schoon, en verraadt niet alleen een zeer geoefend penseel, maar tevens het ware kunstgevoel eens bekwamen schilders. Gisteren heeft Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden de zoo heerlijk voltooide afbeelding van den overleden luitenant-admiraal bezigtigd, en de trekken des grijzen vlootvoogds met die innige belangstelling beschouwd, welke het edel hart van den jeugdigen vorstelijken zee-officier tot eere strekt, en hoogstdeszelfs bijzondere goedkeuring en genoegen in de vereerendste bewoordingen aan den heer *Richter*, over zijn uitmuntenden arbeid, te kennen gegeven.

» Het ware eene schoone gedachte, een lofwaardig denkbeeld, de burgerij, die den waardigen overledene zoo zeer hoogschatte, te midden van welke hij 29 jaren woonde, en die zijne nagedachtenis zoo innig vereert, de gelegenheid te schenken, de beeldtenis van hem te kunnen beschouwen, die gedurende zijn leven voor hen een vriend en beschermer was."

— Volgens de jongste berigten van Java, bestond bij het Indisch bestuur het voornemen, om in den aanvang dezes jaars weder eene gewapende expeditie uit te rusten, zoo wel tot bescherming van den handel tegen de zeeroovers in de wateren ten oosten van Java, Bali en Lombok, en verder op naar de Molukko's, benevens van Sumatra

en Celebes, als om den zeeroovers alle mogelijke afbreuk te doen en in derzelver verblijf- of schuilplaatsen te overvallen. De expeditie zou bestaan uit Zr. Ms. stoomschip *Hekla*, brik *Postillon* en schoeners *Zephir* en *Egmond*.

DSCHELLALABAD IN AFGHANISTAN.

De handelsstad Dschellalabad in het zuidwestelijk binnenland van Afghanistan, aan een uit den Hilmend of Hirmend afgeleid kanaal, verplaatst ons midden in het land dat in den jongsten tijd door de Engelschen zoo beroemd geworden is.

Afghanistan beslaat met Beludschistan eene ruimte van bijna 23000 vierkante mijlen tusschen den 25 en den 29sten ° N. Br. van den 77 tot den 99sten ° Lengte, is begrensd ten noorden aan het gebied van Usbekistan en Kaferistan, ten oosten Cachemir, Pendschab en Multan, ten zuiden aan de zee, ten westen aan Perzie.

Het groote Himalayagebergte bepaalt den omvang des lands. Ten noorden loopt de Hindukusch als een kolossale grensmuur van het oosten naar het westen, en zendt eene menigte takken in het land uit. Slechts eenmaal verlaat hij zijne doorgaande westelijke rigting en zwenkt naar het zuiden, namelijk daar waar de Bolar in het Noorden zich met hem vereenigt. Evenals van den Himalaya steken ook van den Hindukusch verbazende sneeuwspitsen meer dan 20000 voeten hoog. Voor zich heeft hij verscheidene evenwijdige bergketenen, die door dwarsbergen als door banden met den hoofdrug zamenhangen, en vele dalen vormen, die alle in het Kabuldal uitkomen. Dit dal loopt van de kale berggroepen des Paropamisus naar het landschap Sind toe, waarheen de bekoorlijke rivier Kabul stroomt. Die rivier, ook Koma, Sir Wind, Dschellalh, Besat genoemd, wordt door wilde bergstroomen gevoed en bruist zelve wild daarheen, tot dat haar stroom in de vlakte Peschawer geregeld wordt. Een andere tak van het groote Himalayagebergte is het Solimangebergte, 't welk in verscheidene takken, evenwijdig met den Sind, van het noorden naar het zuiden voortloopt, en vervolgens door Beludschistan het Brahoegebergte genoemd wordt.

Het geheele westelijke gedeelte van het land is eene voortzetting van de Persische woestijn. Het geheele land maakt met zijne Alpenstreken, klimmend terrein en plateaux den zuidwestelijken rand van Hoog-Azie uit. De Hindukusch geeft het eerste beeld van het Himalayagebergte. Het boven Peschawer liggende oostelijk gedeelte van hetzelve heet in 't bijzonder de Indische Kaukasus, het boven Ghorat liggende westelijk gedeelte Paropamisus. Al de gebergten zijn sterk begroeid en onderscheiden zich daarin voordeelig van de kale bergketenen van Persie. Het klimaat is zeer verschillend. Het Alpenland Kabul heeft het klimaat van Zwitserland, terwijl in de vlakten aan den Indus eene drukkende hitte heerscht en dikwijls gebrek aan water is; in de woestijnen van Beludschistan en het zuidwestelijke Afghanistan heeft men nog bovendien te worstelen met het gloeijendheete stofzand.

De vruchtbaarheid van den grond verschilt niet minder dan het klimaat. De bergdalen in Kabul, Peschawer, Herat en Kandahar, evenals de vlakten in het zuidoostelijk Beludschistan en in Sind onderscheiden zich door groote vruchtbaarheid.

Het meerendeel der inwoners zijn Afghanen en Hindoes; minder talrijk zijn de Turken, Tadschiks, Beludschen, doch van ieder dezer volken zijn er meer dan een millioen.

De Tadschiks zijn het overwonnen oorspronkelijke volk, 't welk zijne beschaving aan de overwinnaars heeft medegedeeld. Zij maken het meerendeel van de bewoners van groote steden uit. De Turken komen vooral in het noorden voor; de Hindoes bijzonder in de steden nabij de [illegible] in Kabul, Kahdakar, enz. alle kooplieden, wisselaars en handwerkslieden; de Beludschen wonen in het zuiden.

De eerste berigten aangaande het land, 't welk deze volken bewonen heeft men te danken aan de veldtogten van *Alexander den groote*, die in het voorjaar 327 v. C. van Bactra, het tegenwoordige Balkh, over den Paropamisus en bij Attock over den Indus [illegible] het land in bezit nam. Na *Alexander's* dood maakte Afghanistan een bestanddeel uit van het rijk der Seleuciden, toen der Bactriers, vervolgens van de Parthers, van de nieuwe Perzen, eindelijk van de Kalifen. In de negende eeuw waren het onafhankelijke staten en sedert wordt Afghanistan in de geschiedenis meer bekend en van meer belang. In den aanvang der 13de eeuw ontstond hier door *Mahmud* van Ghizni den staat der Gasnaviden, die zich oostelijk tot Indie en westelijk tot diep in Perzie uitstrekte, en waarvan Ghizni, 10 mijlen ten zuiden van Kabul, de hoofdstad was; in 1183 werd het de buit der Mongolen en Kabul hoofdstad van het Mongolische rijk, welks grootste beheerscher *Baber* hier zijn geliefkoosd verblijf had. Toen het rijk der Mongolen te gronde ging, waren de Afghanen onder de eersten die zich vrij maakten. Zij schijnen de oorspronkelijke bewoners te zijn van het Hindukusch-bergland en van de daarvan zuidwaarts voortloopende Soliman- en Salomon-gebergten. Zij zelven houden zich voor afstammelingen van de door de Assyriers en Babyloniers herwaarts gevoerde Israëlieten.

De Engelschman *Burnes*, die de landen van den Indus tot de Kaspische Zee doorreisde, houdt zulks voor niet onwaarschijnlijk, aangezien zij inderdaad het voorkomen van Joden en ook vele gebruiken hadden, die bij de Mozaïsche wet worden voorgeschreven.

In het jaar 1722 moest de Persische schach *Sofi Hussein* hun zijn troon afstaan, doch zij konden zich niet lang in deszelfs bezit handhaven. Na den dood van *Nadir*-Schach die hen uit Perzie verdreef en weder aan Perzie cijnsbaar gemaakt had, maakten zij zich andermaal onafhankelijk, daar *Achmed Khan Abdallah*, van den Afghanenstam der Durahner, in 1747 te Kandahar een afzonderlijk rijk stichtte, 't welk spoedig de naburige provincien aan zich onderwierp; zijn zoon *Timur* Schach verplaatste zijne residentie te Kabul, waarom het rijk der Afghanen ook Kabulistan heet. Na zijn dood in 1793 werd het rijk vaneengescheurd door de verdeeldheid zijner zonen. Zijn derde zoon *Mahmud* handhaafde zich in 't gezag tot in het jaar 1804, toen zijn jongste broeder Schach *Schudscha* den troon in bezit nam; in 1809 verhief *Mahmud* zich weder, doch verloor weder zijn gezag door de gruwzame vermoording zijns wakkeren visiers *Fattih Ali*, moetende hij voor diens broeders de vlugt nemen, en werd in Herat een vasal van Perzie. Hij stierf in 1829 en liet een zoon na, *Kamran* geheeten. Nog voor zijn dood hadden de broeders van *Fattih*, uit de familie der Burukzi's den Schach *Schudscha* de kroon van Kabul aangeboden, maar door zijne trotschheid beleedigd, zijnen broeder *Ejub* op den troon gezet, voor wien intusschen de oudste zoon van *Fattih*, *Asim* Schah regeerde. Toen deze echter stierf brak in de familie der Burukzi's verdeeldheid uit, ten gevolge waarvan de schaduwkoning *Ejub* de vlugt nam, en Afghanistan in verscheidene onafhankelijke staten verviel, waaronder die van *Dost Mohammed*, die Khan te Kabul was, de magtigste werd. De kleinzoon van den stichter der Durahner-dynastie, leefde in verbanning van een jaargeld der britsche regering.

In het jaar 1836 werd de engelsch-indische regering bezorgd wegens de veroveringsplannen van *Dost Mohammed* en zond den bekenden Sir *Alexander Burnes* aan zijn hof om [illegible] te doen, maar hij moest onverrigterzake terugkeeren. Het beleg van Herat en de ondersteuning welke door *Dost Mohammed* en zijnen broeder, den gebieder van Kandahar, aan Persie in diens oogmerken op Afghanistan verleend werd, wekten nieuwe bezorgdheid bij de engelsch-indische regering. Daarop besloot men eindelijk de zaak van Schach *Schudscha* krachtiger dan tot nog toe was gedaan, voor te staan en hem op den troon te brengen. Sir *William Macnaghten* sloot dien ten gevolge eene overeenkomst met den beheerscher van Pendschab en Schach *Schudscha*, waarvan de strekking was om den laatstgenoemden in de regering te herstellen.

Dien ten gevolge werden er troepen uit de presidentschappen Bengalen en Bombay afgezonden, om met de troepen van den Schach en de contingenten door de overige bondgenooten geleverd, onder den naam van Indusleger, het verdrag ten uitvoer te brengen. Na eenen langen marsch door landstreken, welke nog nimmer door britsche troepen waren betreden geworden, en door naauwe passen die tot de moeijelijkste en gevaarlijkste der geheele wereld behooren, waar nooit een wagenrad een spoor had gesneden, en waar men dikwijls eerst wegen banen moest om den legertros voort te doen komen, bereikte eindelijk de vereenigde magt van Bengalen en Bombay, in Mei 1839 Kandahar. De bevolking deed eene groote geestdrift blijken over den terugkeer van Schach *Schudscha*. Men trok nu verder tegen Ghizni en Kabul op. Den 23sten Junij bemagtigde men de vesting en het kasteel van Ghizni, welke door geheel Azie voor onwinbaar werd gehouden, na een beleg van slechts twee dagen. Den 7den Augustus hield het leger zijnen intogt te Kabul.

(*Het vervolg hierna.*)

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Junij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53½, ¾, negen zest.; dito 5 pCt. 100; Sijndik. 4½ pCt. 94⅛; Handelm. 136⅝, 137, 136¾; O. Indie 5 pCt. 99⅞; Ardoins 18⅝, negen zest.; dito 3 pCt. 29, 28⅞; Port. te L. 2½ pCt. 41 derd. zest., drie achtste; Oude Russen 106½; dito 4 pCt. 88¾; Metall. 107¾.

BEKENDMAKING.

Het HEEMRAADSCHAP van den *Rozendaalschen* en *Steenbergschen Vliet*, maakt den belanghebbenden bekend, dat op heden den 8. Junij 1843, tegen den 31. December 1843 betaalbaar zijn gesteld de navolgende [illegible] No. 125, 105, 144, 150, 267, 219, 40, 112, 137, 94 en 243.

STEENBERGEN, den 8. Junij 1843.

Het Heemraadschap voornoemd,
C. WIJNMALEN, Vz.
Ter ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
C. S. WIJNMALEN.

Aanbesteding van Steenkolen.

DE RAAD VAN ADMINISTRATIE DER KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE, te *Breda*, zal op Donderdag den 29. Junij 1843, des middags ten 12 uren, aan de minst inschrijvenden aanbesteden:

De Leverancie van de benoodigde hoeveelheid STEENKOLEN voor het Wintersaisoen van 1843—1844, beloopende omtrent 20,000 Ned. ponden *Engelsche Haard-* en 2500 mudden *Luiksche Gruiskolen*, van de beste qualiteit, waarvan de monsters alsmede de voorwaarden van Aanbesteding aan voornoemde Akademie kunnen bezigtigd, en de gezegelde inschrijvings-billetten, tot den dag der Aanbesteding, in eene daartoe bestemde bus, kunnen gestoken worden.

BREDA, den 7. Junij 1843.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.